

А. О. Медведчук,
аспірант, Запорізький національний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-2471-8975>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.4.280

ДЖЕРЕЛЬНИЙ ОГЛЯД ПРОБЛЕМАТИКИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ БУДІВНИЦТВОМ

A. Medvedchuk,
Postgraduate student, Zaporizhzhia National University

LITERATURE REVIEW ON ISSUES OF PUBLIC ADMINISTRATION IN CONSTRUCTION

Статтю присвячено узагальненню вітчизняних наукових досліджень з різних аспектів державного управління будівництвом, що включають механізми організаційного та нормативно-правового регулювання, управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд, аспекти державно-приватного партнерства, технічного регулювання, саморегулювання, здійснення закупівель, державного управління інвестиційними проектами, договірних відносин та інжинірингу. Джерельний аналіз проблематики державного управління будівництвом дозволив дійти висновку про її комплексний міждисциплінарний характер. За результатами узагальнення наукових напрацювань доведено, що в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України висновки вчених та законодавчо закріплені процедури потребують нового наукового вивчення, узагальнення та переосмислення. Виявлено стійку тенденцію до цифровізації управлінських, технологічних та організаційних процесів у будівництві, яка знайшла відображення у наукових працях.

The paper provides a summary of domestic scientific studies on various aspects of public administration in construction, including mechanisms of organizational and regulatory frameworks, risk management in the construction and operation of facilities, aspects of public-private partnerships, technical regulation, self-regulation, procurement processes, public administration of investment projects, contractual relationships, and engineering. The literature review on issues of public administration in construction has led to the conclusion of its complex interdisciplinary nature. Such issues encompass a wide range of contemporary scientific fields as follows: public administration, economics, engineering sciences, information technology and ecology, management, sociology, national security, and more. Studies held by domestic researchers in this field are numerous and sufficiently systematized, as evidenced by a series of individual research papers, as well as the establishment of a scientific school under the leadership of Professor O. Nepomnyashchyy, whose comprehensive research topic is the methodological and practical foundations of forming public policy on risk management in relations of production and public processes during construction and operation of real estate. In modern scientific research oriented towards the realities of the information society, there is

a stable trend of studying the digitization of managerial, technological, and organizational processes, as well as the approval and permitting procedures in construction sector, which have been reflected and developed in research papers. Ensuring the sustainable development of the construction industry as the basis of material production, the foundation of economic growth, and social security is one of the priority areas of public policy. In the critical conditions of martial law, with increasing socio-economic and socio-political instability, this issue becomes particularly relevant, as the state of the construction sector directly affects the development indicators of the entire country's economy. The overview of scientific insights has proven that, under martial law and in the post-war reconstruction of Ukraine, the scientific findings and legislatively established procedures require new scientific study, generalization, and rethinking.

Ключові слова: будівництво, державне управління, механізми державного управління, ризики, наукова школа.

Key words: construction, public administration, mechanisms of public administration, risks, scientific school.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Будівлі та споруди як результат технологічних і культурних надбань, що є матеріальною основою суспільства, наглядно відображають рівень розвитку держави загалом та культури будівництва зокрема. Крім вигод та зручностей, які несе за собою розбудова поселень, штучно створені будівельні конструкції є джерелом підвищеної небезпеки для життя та здоров'я людей, а також для навколишнього природного середовища. Людство все більше залежить від матеріального світу, а житло, об'єкти соціальної сфери та промисловості на сучасному рівні технологій потребують підвищення обізнаності та координації не лише серед учасників будівництва, але й безпосередніх користувачів. Там, де культура будівництва відсутня чи неефективно функціонують її складові, наслідки стихійних лих — повеней, селів, ураганів, пожеж, землетрусів — можуть досягати катастрофічних масштабів та супроводжуватися соціальними проблемами, людськими жертвами, економічними втратами, фізичними та психологічними травмами серед населення.

Означені проблеми загострюються в умовах соціально-економічної, військової та суспільно-політич-

ної нестабільності, воєн та криз. Саме тому питання державного управління будівництвом як однією з основоположних галузей економіки та сфер суспільного життя набуває великого прикладного значення, потребує всебічного вивчення, узагальнення та розвитку, насамперед — з позиції ґрунтового наукового аналізу джерельної бази досліджуваної проблематики.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика дослідження державного управління будівництвом є міждисциплінарною та торкається цілої низки сучасних наукових напрямків: публічного управління, економіки, технічних наук, інформаційних технологій та екології, менеджменту, соціології, національної безпеки тощо. В зазначеній сфері дослідження проводили такі українські науковці та експерти як: А. Богданенко, З. Бурик, І. Власенко, А. Гаврилов, М. Корбецький, К. Лаврухіна, І. Лагунова, О. Латишева з А. Сайко, О. Марушева, О. Медведчук, І. Миронець, Т. Митропан, Т. Нахкур, Л. Пархоменко, Ю. Прав, О. Стукаленко, І. Харайм, С. Шостак. Сучасні аспекти цифровізації будівельного виробництва, організації та управління будівництвом вивчали М. Варламова та Ю. Дем'янова, О. Литвиненко, Д. Ісаєнко, Д. Чернишев та Д. Ріжа-

ков, В. Шандрик. Методологічні та практичні засади формування публічної політики управління ризиками у виробничих відносинах та суспільних процесах при будівництві та експлуатації об'єктів нерухомості стали комплексною темою наукового дослідження Наукової школи під керівництвом О. Непомнящего [1]. Міжнародний досвід регулювання будівництва аналізували і узагальнювали багато дослідників, серед яких варто виділити системний аналітичний огляд А. Сєрих [2].

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є проведення джерельного аналізу та систематизація наукового публічного дискурсу з проблематики державного управління будівництвом в контексті удосконалення механізмів такого управління в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Забезпечення стійкого розвитку будівельної галузі як основи матеріального виробництва, фундаменту економічного зростання і суспільної безпеки є одним із пріоритетних напрямків державної політики. В кризових умовах воєнного стану, із зростанням соціально-економічної та суспільно-політичної нестабільності означене питання набуває особливої актуальності, оскільки стан будівельного комплексу безпосередньо впливає на показники розвитку всієї економіки країни. Таке твердження поділяють О. Латишева та А. Сайко, які наголошують, що з розвитком будівельної галузі розвиваються виробництво будівельних матеріалів і відповідного обладнання, металургія і металообробка, машинобудівна галузь, нафтохімія, виробництво скла, деревообробка і фарфоро-фаянсова промисловість, транспорт, енергетика тощо. То ж будівництво, як ніяка інша галузь економіки, сприяє розвитку підприємств малого і середнього бізнесу, а його розвиток неминує викликає стале економічне зростання та вирішення багатьох соціальних проблем [3, с. 70]. Як фактор сталого розвитку економіки розглядає інноваційну діяльність будівельних підприємств також К. Лаврухіна, стверджуючи, що запровадження засад інноваційного розвитку будівельних підприємств посилює результативність новаторських пошуків у вирішенні поточних виробничо-комерційних завдань за рахунок формування стійкої конкурентної позиції та ділової репутації підприємства як його стратегічних активів [4, с. 220].

Як доведено на основі аналізу досвіду регулювання будівництва багатьох країн, грамотно налагоджена та працездатна система технічного регулювання будівництва, яка закріплена законодавчо та реалізується через механізми державного управління, є фундаментом культури будівництва [2]. Вона встановлює мінімальні вимоги до всіх об'єктів та суб'єктів містобудування, механізми контролю дотримання цих вимог та оцінки нормативної відповідності об'єктів та суб'єктів усім необхідним характеристи-

кам. Державне управління будівництвом має переслідувати соціально значущі цілі. Зокрема, воно покликане задовольняти очікування суспільства від продуктів будівельної діяльності — будівель та споруд, а також будівельних матеріалів і виробів щодо їх фізичної, санітарної та екологічної безпеки. Крім цього, грамотно організована система регулювання будівництва створює сприятливі умови для економічного розвитку та процвітання населених місць шляхом підтримки балансу між а) приватними інтересами щодо отримання вигоди з об'єктів нерухомості та б) громадськими інтересами забезпечення безпеки цих об'єктів загалом та кожного з їх компонентів зокрема [2].

Досліджуючи концептуальні підходи до державного регулювання сталого розвитку в Україні, З. Бурик пропонує розглядати засади державного регулювання сталого розвитку країни, що полягають у гармонійному (збалансованому) розвитку економічної, соціальної (суспільної), екологічної та інституційної складових, що впроваджується шляхом розробки, затвердження та реалізації відповідних стратегічних та концептуальних нормативно-правових документів [5]. Продовжуючи вивчення ролі і значення механізму нормативно-правового регулювання соціально-економічних відносин у будівництві, О. Марушева доводить необхідність подальшого удосконалення базових принципів, що стосуються різних інтересів учасників будівельного ринку та вимагають координації діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, серед яких: принцип повноти, прозорості та доступності інформації про містобудівну діяльність для всіх її учасників; принцип компетентності громадськості при прийнятті рішень щодо безпечного використання об'єктів будівництва; принцип мінімізації корупційних ризиків; принцип субсидіарності та децентралізації в галузі будівництва; принцип максимальної інтеграції та автоматизації дозвільних процедур за якісними критеріями [6].

Грунтовне дослідження сутності державного регулювання галузі будівництва та теоретико-методичних підходів до визначення механізмів такого регулювання у своїх публікаціях зробив Ю. Прав, який зазначає, що система нормативно-правового забезпечення є основою побудови ефективної системи державного управління будівництвом шляхом визначення повноважень органів державної влади, механізмів державного регулювання економічної діяльності та окресленням прав і обов'язків у системі "державна — приватні структури — громадські організації — суспільство — місцеве самоврядування" [7].

А. Богданенко, здійснюючи теоретичне обґрунтування природи державного регулювання інвестиційними процесами у сфері будівництва, наголошує, що "регулюючі дії держави в інвестиційній діяльності та інвестиційних процесах будівництва соціального житла є своєрідною функцією управління, яка направлена на об'єднання інтересів у державі, ґрунтуючись на прогнозуванні, бюджетному фінансуванні, оподаткуванні, стратегічному плануванні та інших заходах дер-

жавного регулювання на ринку будівництва" [8, с. 49]. М. Корбецький відстоює доцільність запровадження інституту публічно-приватного партнерства в Україні у сфері житлового будівництва. "Той факт, що станом на сьогодні не запущено жодного проекту державно-приватного партнерства у сфері житлового будівництва, свідчить про слабку інституційну спроможність всієї системи державного управління розвитком партнерства держави і бізнесу в Україні, яка потребує подальшого вдосконалення" — стверджує автор [9, с. 72].

Наукові публікації, сфокусовані на правових та адміністративних засадах формування і функціонування механізмів державного регулювання й публічного управління у сфері будівництва, складають видатний науковий доробок О. Непомнящого, який узагальнив наявні наукові концепції та методологічні підходи щодо формування й реалізації державної житлової політики [10] й розробив методологічні засади ризикології та її теоретико-прикладного аспекту — застосування засобів публічного регулювання при управлінні ризиками в суспільстві в цілому і в окремих сферах державного, регіонального та галузевого управління зокрема [11]. Очолювана ним Наукова школа управління ризиками при будівництві та експлуатації об'єктів нерухомості [1] об'єднала когорту вчених та дослідників, праці яких охоплюють різні аспекти державного управління будівництвом, зокрема:

— І. Власенко зробив науковий внесок у дослідження та вдосконалення державного управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд в процесі децентралізації влади [12]. Ним запропоновано нові підходи до удосконалення управління будівництвом в процесі децентралізації влади шляхом поетапних змін ризикового спектра будівництва у напрямках: дотримання захисту прав громадян у процесі інвестування; унеможливлення шахрайства при укладанні договорів; мінімізація інвестиційних ризиків втрати коштів, спрямованих на державне фінансування будівництва; формування прозорого ринку житлової нерухомості; відповідальність забудовників та фінансових установ; створення умов рівноправної добросовісної конкуренції; запобігання фінансовим зловживанням у процесі будівництва та інвестування;

— політико-управлінські аспекти ролі держави в управлінні ризиками при інвестуванні будівництва в Україні в контексті механізмів державного управління досліджував Т. Нахкур, зосередившись на змістовних характеристиках адміністративно-правових відносин в процесі інвестиційної діяльності, їх комплексному аналізі як форм соціальних та організаційних відносин, у процесі реалізації яких розв'язуються конкретні завдання будівельної діяльності щодо створення людино-орієнтованого інформаційного простору для активного впровадження досягнень науково-технічного прогресу у сфері будівництва з урахуванням ринкових умов [13];

— О. Медведчук, вивчаючи наукові та державно-управлінські аспекти саморегулювання як механізму

управління ризиками у будівництві, розкриває сутність саморегулювання як особливої форми децентралізації влади на принципах субсидіарності, що застосовується для демократичного розвитку держави через перерозподіл функцій і повноважень між центральними органами управління та інститутами громадянського суспільства. Дослідницею обґрунтовано, що саморегулювнi організації, наряду з органами місцевого самоврядування, по відношенню до фахового середовища є саме тією найбільш наближеною ланкою, що спроможна забезпечити ефективне регулювання будівельного ринку [14];

— продовжуючи наукове вивчення та адаптацію кращих міжнародних практик управління будівництвом, І. Лагунова пропонує нові підходи до публічного управління ризиками у сферах будівництва та експлуатації споруд засобами технічного регулювання, зменшення і подолання наслідків від їх впливу шляхом поширення основних вимог до будівель і споруд не тільки на етап будівництва, але й на всі етапи життєвого циклу об'єкта: від формування інвестиційних намірів, включаючи проектування, будівництво, експлуатацію, і аж до знесення та утилізації відходів, що сприятиме забезпеченню стабільності споживчих властивостей, безпеки і надійності [15]. Нею запропоновано також шляхи удосконалення публічного управління будівництвом засобами технічного регулювання, з-поміж яких: поширення загальних принципів технічного регулювання та вимог технічного регламенту на кінцевий продукт будівництва (споруду); закріплення публічної системи управління ризиками та нормативна легалізація механізмів запобігання ризикам;

— С. Шостак зосередила увагу на дослідженні механізмів державного управління інвестиційними проектами, що реалізуються із залученням коштів міжнародних фінансових організацій [16]. У працях дослідниці наведено теоретичне обґрунтування концептуальних засад формування і функціонування механізмів державного управління інвестиційними проектами, що реалізуються в Україні із залученням коштів МФО, та надано науково-практичні рекомендації щодо вдосконалення правового і організаційного механізмів державного управління та матричного підходу до державного управління такими проектами. Цей аспект особливо цінний у контексті вдосконалення державного управління будівництвом в умовах повноєної відбудови України, коли кошти міжнародних інвесторів будуть активно залучатися для відновлення об'єктів, зруйнованих чи пошкоджених внаслідок воєнних дій;

— роль інженера-консультанта у сферах будівництва та експлуатації споруд в ході трансформації механізмів державного управління вивчала І. Хараїм [17]. Нею розкрито значення цієї інституції для збалансованого розподілу ризиків і відповідальності між сторонами будівельного контракту та визначено місце і роль інженера-консультанта у системі договірних відносин у будівництві. Заслугує на увагу запропонована модель структурно-функціонального забезпечення державного регулювання будівництва із залученням інженера-консультанта, що вирізняється системним поєднанням чотирьох основних напрямів його

діяльності (управління проектами, консультації, інженерний контроль, врегулювання спорів) та взаємопов'язаних компонентів (цілей, інструментів, викликів і переваг), що сприятиме підвищенню якості реалізації інвестиційних проектів;

— А. Гаврилов досліджував договір як механізм розподілу ризиків у будівництві [18]. Деталізований та систематизований ним комплексний механізм державного управління інжинірингово-консалтинговою діяльністю як сукупність взаємопов'язаних заходів з визначення форми та змісту взаємовідносин учасників інвестиційно-будівельних процесів, розподілу прав, обов'язків та відповідальності, визначення джерел фінансування, які формалізовано через примірні форми договору про надання інжинірингово-консалтингових послуг та протоколу розподілу ризиків як невід'ємної складової договору будівельного підряду, є вагомим внеском у теорію державного управління будівництвом;

— механізми державного управління ризиками при здійсненні закупівель товарів, робіт та послуг у будівництві стали предметом наукових інтересів Т. Митропан [19]. Виокремивши недоліки існуючих підходів до закупівлі послуг, які мають ознаки інтелектуальної діяльності, виключно за принципом найнижчої ціни, дослідниця на основі узагальнення міжнародного досвіду обґрунтувала необхідність змін до законодавства України в частині: запровадження нової конкурентної процедури для закупівлі послуг, які мають ознаки інтелектуальної діяльності, виокремлення таких послуг у будівництві; встановлення кваліфікаційних вимог при закупівлі інжинірингових послуг; створення ефективної системи страхування у будівництві (добровільне, обов'язкове або як умова здійснення професійної чи господарської діяльності) залежно від рівня можливих збитків та ступеню ризиків.

Тематику державного управління будівництвом при здійсненні закупівель інжинірингових та консалтингових послуг продовжує розвивати Л. Пархоменко. Нею проведено порівняльний аналіз інжинірингових та консалтингових послуг, досліджено нормативно-правові акти з питань інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві, проаналізовано взаємопов'язаність таких послуг та запропоновано поняття "змішані послуги" у контексті публічних закупівель [20].

Характеризуючи проблематику державного управління будівництвом в реаліях інформаційного суспільства не можна оминати увагою тенденцію щодо цифровізації управлінських, технологічних та організаційних процесів, дозвольно-погоджувальних процедур при здійсненні будівельної діяльності.

У сучасному світі, як зазначають М. Варламова та Ю. Дем'янова, відбувається становлення, формування та подальший розвиток інформаційного суспільства, яке обумовлює появу "діджитал-економіки", а цифрові технології стають невід'ємною частиною соціально-економічного життя суспільства і ключовим напрямком розвитку державної політики на сучасному етапі. Цифрові технології сприяють

зміцненню економіки та сталому розвитку усього суспільства [21].

О. Литвиненко наголошує на важливості "створення інформаційно-методичного інструментарію забезпечення якості будівництва та формалізації апарату розрахунку параметрів якості будівельних робіт в умовах цифрової трансформації, що спрямовані на забезпечення рівня якості, передбаченого проектом протягом усього життєвого циклу об'єкта, а також мінімізувати відхилення якісних параметрів виконання будівельних процесів через трансформаційні функціонально-організаційні та організаційно-технологічні зміни і уточнення в процесі оперативного управління будівництвом, реінжинірингу процесів оперативного управління виконанням робіт та цифрового адміністрування будівельним проектом, забезпечення успішних комунікацій та надійної взаємодії між учасниками будівельного виробництва, наслідком якого є обґрунтоване прогнозоване підвищення якості виконання будівельних робіт" [22].

Д. Ісаєнко, А. Клочко та О. Яценко аналізують проблеми цифровізації сфери технічного регулювання в будівництві [23]; Д. Чернишев та Д. Рижаків розглядають цифрові технології як інноваційні тренди структурно-трансформаційних зрушень у системі управління підприємств-стейкхолдерів будівництва [24]; Р. Зельцер, О. Бєленкова, Є. Новак та Д. Дубінін фокусують дослідницьку увагу на цифровій трансформації процесів ресурсно-логістичного та організаційно-структурного забезпечення будівництва [25]. Комплексне наукове дослідження трансформації публічного управління будівництвом на засадах цифровізації, яке містить теоретичне обґрунтування методологічних засад формування та реалізації державної політики цифрової трансформації будівництва в повоєнних умовах відбудови України, здійснив В. Шандрик [26].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Джерельний аналіз проблематики державного управління будівництвом дозволив дійти висновку про її комплексний міждисциплінарний характер. Така проблематика торкається цілої низки сучасних наукових напрямків: публічного управління, економіки, технічних наук, інформаційних технологій та екології, менеджменту, соціології, національної безпеки тощо.

В статті узагальнено наукові дослідження з різних аспектів державного управління будівництвом, що включають вивчення механізму нормативно-правового регулювання соціально-економічних відносин у будівництві, управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд, державно-приватне партнерство, технічне регулювання, саморегулювання, здійснення закупівель, управління інвестиційними проектами, договірні відносини та інжиніринг. Доведено, що дослідження вітчизняних учених у цій сфері є численними та достатньо систематизованими, свідченням чого стала низка окремих наукових праць, а також створення наукової школи управління ризиками при будівництві та експлуатації об'єктів нерухомості під керівництвом професора О. Непомнячого.

Характеризуючи проблематику державного управління будівництвом в реаліях інформаційного суспільства, виявлено стійку тенденцію до цифровізації управлінських, технологічних та організаційних процесів, дозвоільно-погоджувальних процедур при здійсненні будівельної діяльності, яка знайшла відображення і розвиток у наукових працях. Підкреслено необхідність забезпечення стійкого розвитку будівельної галузі як основи матеріального виробництва, фундаменту економічного зростання і суспільної безпеки, що, із зростанням соціально-економічної та суспільно-політичної нестабільності, набуває особливої актуальності.

В умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України висновки вчених та законодавчо закріплені процедури потребують нового наукового дослідження, узагальнення та переосмислення. То ж подальші дослідження мають бути направлені на розкриття сутності та змісту механізмів державного управління будівництвом в умовах нестабільності та криз.

Література:

1. Nepomnyashchy O. M., Diegtiar O. A. Scientific school of management of risks to the real property under construction and in use: pursuit and achievements. Public management. 2018. № 3 (13). P. 143—156.
2. Серых А. Р. Техническое регулирование в строительстве. Аналитический обзор мирового опыта. Чикаго: SNIP, 2010. 889 с.
3. Латишева О. В., Сайко А. Д. Будівельна галузь України: сучасний стан та її роль у забезпеченні сталого розвитку національної економіки. Економічний вісник Донбасу. 2019. № 2 (56). С. 66—73.
4. Лаврухіна К. О. Інноваційна діяльність будівельних підприємств як фактор сталого розвитку економіки. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. № 31 (70). С. 217—221.
5. Бурик З. М. Концептуальні підходи до державного регулювання сталого розвитку в Україні. Актуальні проблеми державного управління. 2017. № 2 (52). С. 45—52.
6. Марушева О. А. Механізми нормативно-правового регулювання соціально-економічних відносин у будівництві: монографія. Одеса: Купрієнко С. В., 2020. 382 с.
7. Прав Ю. Г. Визначення сутності державного регулювання галузі будівництва: теорія та практика. Державне будівництво. 2019. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2019_1_8
8. Богданенко А. І. Основні поняття та визначення державного регулювання інвестиційними процесами у сфері будівництва соціального житла. Науковий вісник державне управління. 2020. № 2. С. 45—51.
9. Корбецький М. Б. Організаційна структура державного управління розвитком державно-приватного партнерства в Україні у сфері житлового будівництва: проблеми і перспективи. Теорія та практика державного управління. 2020. Вип. 1. С. 68—74.
10. Непомнящий О. М. Методологічні засади формування та реалізації державної житлової політики: автореф. дис.... д-ра наук з держ. упр.: 25.00.02. Донецьк, 2013. 36 с.
11. Непомнящий О. М. Будівництво та експлуатація споруд як комплексна сфера управління ризиками на державному рівні. Вісник НАДУ. 2018. № 3. С. 63—68.
12. Власенко І. М. Державне управління ризиками у сфері будівництва та експлуатації споруд в процесі децентралізації влади: дис.... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2018. 154 с.
13. Нахкур Т. Ф. Роль держави в управлінні ризиками при інвестуванні будівництва в Україні: політико-управлінські аспекти в контексті механізмів державного управління: дис.... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2018. 138 с.
14. Медведчук О. В. Саморегулювання як механізм управління ризиками у будівництві: державно-управлінський аспект: дис.... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2019. 253 с.
15. Лагунова І. А. Публічне управління ризиками у сферах будівництва та експлуатації споруд засобами технічного регулювання: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2019. 193 с.
16. Шостак С. М. Механізми державного управління інвестиційними проектами, що реалізуються із залученням коштів міжнародних фінансових організацій: дис.... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2019. 178 с.
17. Хараїм І. В. Роль інженера-консультанта у сфері будівництва та експлуатації споруд в ході трансформації механізмів державного управління: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2019. 175 с.
18. Гаврилов А. В. Договір як механізм розподілу ризиків у будівництві: державно-управлінський аспект: дис.... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2020. 176 с.
19. Митропан Т. К. Механізми державного управління ризиками при здійсненні закупівель товарів, робіт та послуг у будівництві: дис.... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2021. 176 с.
20. Пархоменко Л. М. Особливості закупівель інжинірингових та консалтингових послуг у будівництві. Наукові перспективи. 2021. № 12 (18). С. 168—178. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-12\(18\)-168-178](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-12(18)-168-178)
21. Варламова М. Л., Дем'янова Ю. О. Основні тенденції діджиталізації у глобальному вимірі. Галицький економічний вісник. 2020. № 2 (63). С. 252.
22. Литвиненко О. В. Організаційно-технологічні моделі забезпечення якості будівництва в умовах цифрової трансформації: автореф. дис.... д-ра філософ.: 192 — Будівництво та цивільна інженерія. 2022. С. 1.
23. Ісаєнко Д. В., Клочко А. А., Яценко О. Ф. Аналіз проблеми цифровізації сфери технічного регулювання в будівництві. Управління розвитком складних систем. 2020. Вип. 43. С. 91—96.
24. Чернишев Д. О., Рижаків Д. А. та ін. Цифрові технології як інноваційні тренди структурно-трансформаційних зрушень у системі управління підприємств-стейкхолдерів будівництва. Управління розвитком складних систем. 2021. Вип. 46. С. 118—130.
25. Зельцер Р. Я., Белєнкова О. Ю., Новак Є. В., Дубінін Д. В. Цифрова трансформація процесів ресурсно-логістичного та організаційно-структурного забез-

печення будівництва. Наука та інновації. 2019. Т. 15, № 5. С. 38—51.

26. Шандрик В. В. Трансформація публічного управління будівельною галуззю на засадах цифровізації: європейський та український досвід: дис.... д-ра наук з держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2024. 420 с.

References:

1. Nepomnyashchy, O.M. and Diegtiar, O.A. (2018), "Scientific school of management of risks to the real property under construction and in use: pursuit and achievements", *Public management*, vol. 3 (13), pp. 143—156.
2. Serykh, A.R. (2010), "Technical regulation in construction", *Analytycheskyj obzor myrovoho opyta [Analytical review of world experience]*, SNIP, Chykhov, USA.
3. Latisheva, O.V. and Saiko, A.D. (2019), "Construction industry of Ukraine: current state and its role in ensuring sustainable development of the national economy", *Economic Bulletin of Donbass*, vol. 2 (56), pp. 66—73.
4. Lavrukhina, K.O. (2020), "Innovative activity of construction enterprises as a factor of sustainable economic development", *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernads'koho. Seriya: Ekonomika i upravlinnia*, vol. 31 (70), pp. 217—221.
5. Buryk, Z.M. (2017), "Conceptual approaches to state regulation of sustainable development in Ukraine", *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnia*, vol. 2 (52), pp. 45—52.
6. Marusheva, O.A. (2020), *Mekhanizmy normatyvno-pravovoho rehulivannia sotsial'no-ekonomichnykh vidnosyn u budivnytstvi [Mechanisms of regulatory and legal regulation of socio-economic relations in construction]*, Odesa, Ukraine.
7. Prav, Yu.H. (2019), "Defining the essence of state regulation of the construction industry: theory and practice", *Derzhavne budivnytstvo*, vol. 1, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2019_1_8 (Accessed 25 Jan 2025).
8. Bohdanenko, A.I. (2020), "Basic concepts and definitions of state regulation of investment processes in the field of social housing construction", *Naukovy visnyk: derzhavne upravlinnia*, vol. 2, pp. 45—51.
9. Korbets'kyj, M.B. (2020), "Organizational structure of state management of the development of public-private partnership in Ukraine in the field of housing construction: problems and prospects", *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1, pp. 68—74.
10. Nepomniaschyj, O.M. (2013), "Methodological principles of formation and implementation of state housing policy", *Abstract of Doctor dissertation*, Public Administration, Donetsk, Ukraine.
11. Nepomniaschyj, O.M. (2018), "Construction and operation of structures as a complex area of risk management at the state level", *Visnyk NADU*, vol. 3, pp. 63—68.
12. Vlasenko, I.M. (2018), "State risk management in the field of construction and operation of structures in the process of decentralization of power", *Ph.D. Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

13. Nakhkur, T.F. (2018), "The role of the state in risk management when investing in construction in Ukraine: political and managerial aspects in the context of public administration mechanisms", *Ph.D. Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

14. Medvedchuk, O.V. (2019), "Self-regulation as a risk management mechanism in construction: a public administration aspect", *Ph.D. Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

15. Lahunova, I.A. (2019), "Public risk management in the construction and operation of structures by means of technical regulation", *Ph.D. Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

16. Shostak, S.M. (2019), "Mechanisms of public administration of investment projects implemented with the involvement of funds from international financial organizations", *Ph.D. Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

17. Kharaim, I.V. (2019), "The role of a consulting engineer in the construction and operation of structures during the transformation of public administration mechanisms", *Ph.D. Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

18. Havrylov, A.V. (2020), "Contract as a risk sharing mechanism in construction: a public administration aspect", *Ph.D. Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

19. Mytropan, T.K. (2021), "Mechanisms of public risk management in the procurement of goods, works and services in construction", *Ph.D. Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

20. Parkhomenko, L.M. (2021), "Peculiarities of procurement of engineering and consulting services in construction", *Naukovi perspektyvy*, vol. 12 (18), pp. 168—178. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-12\(18\)-168-178](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-12(18)-168-178)

21. Varlamova, M.L. and Dem'ianova, Yu.O. (2020), "Main trends of digitalization in the global dimension", *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk*, vol. 2 (63), pp. 252.

22. Lytvynenko, O.V. (2022), "Organizational and technological models of ensuring construction quality in the context of digital transformation", *Abstract of Ph.D. dissertation*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

23. Isaenko, D.V. Klochko, A.A. and Yaschenko, O.F. (2020), "Analysis of the problem of digitalization of the sphere of technical regulation in construction", *Upravlinnia rozvytkom skladnykh system*, vol. 43, pp. 91—96.

24. Chernyshev, D.O. and Ryzhakov, D.A. (2021), "Digital technologies as innovative trends of structural and transformational changes in the management system of construction stakeholder enterprises", *Upravlinnia rozvytkom skladnykh system*, vol. 46, pp. 118—130.

25. Zel'tser, R.Ya. Bieliukova, O.Yu. Novak, Ye.V. and Dubinin, D.V. (2019), "Digital transformation of processes of resource-logistic and organizational-structural support of construction", *Nauka ta innovatsii*, vol. 15, no. 5, pp. 38—51.

26. Shandryk, V.V. (2024), "Transformation of public management of the construction industry on the basis of digitalization: European and Ukrainian experience", *Doctor Thesis*, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 04.02.2025 р.